

A black and white photograph of a woman with dark, curly hair, smiling as she operates a large industrial sewing machine. She is wearing a light-colored long-sleeved shirt under a dark, patterned vest. The machine is complex, with various gears, levers, and a large spool of thread. The background is dark and industrial.

srečno 1978!

labod

NOVO MESTO, 21. DEC. 1977 * LETO VII., ŠT. 9

taki napori niso več potrebni

Tovariš generalni direktor Zdravko Petan med poslovnim pogovorom.

Na seji skupnega delavskega sveta dne 5. 12. 1977 je bil na predlog razpisne komisije soglasno ponovno imenovan za glavnega direktorja delovne organizacije „Labod“ tov. Zdravko Petan. Ob tej priliki smo ga prosili, naj nam odgovori na nekaj vprašanj.

VPRAŠANJE: Minilo je petnajst let, odkar ste postali direktor podjetja LABOD (takrat Industrije perila Novo mesto). Bi navedli vsaj tri bistvene razlike v stanju podjetja takrat in danes?

ODGOVOR: Na prvo mesto spada vsekakor dejstvo, da je imela takrat tovarna okrog 106 milijonov starih din izgube, kar bi danes pomenilo skoraj dve milijardi SD in, da tovarna poleg slabe in iztrošene opreme in transmisijskega pogona šivalnih strojev ni imela niti enega kvadratnega metra lastnih prostorov, da je bilo zaposlenih le 245 delavcev (v dveh obratih – Novo mesto in Kostanjevica) in da je bil predviden stečaj podjetja.

Danes pa se po ekonomskih učinkih uvrščamo med najuspešnejše konfekcionarje oblačil pri nas, zgradili smo tri nove tovarne sraja in z integracijami razširili proizvodni asortiment na nadaljnje tri, število zaposlenih je 8-krat večje, proizvodne zasnove in tehnična opremljenost pa tako, da so vse tovarne (vse TOZD) konkurenčno sposobne na domačem trgu in v izvozu.

Druga razlika je kadrovska problematika. Od vodilnih delavcev je leta 1962 ostal v tovarni le komercialni vodja, ki pa ni bil pripravljen prevzeti soodgovornosti za sanacijo podjetja in ga je tudi kmalu zapustil. Tri tehnologinje – začetnice so zapustile podjetje, ko je delavski svet odločil, da morajo vsaj dve uri na dan posvetiti operativnim

nalogam neposredno v proizvodnji. Poleg večji del priučnih brigadirjev je bil v podjetju še samo mehanik, ki še danes dela v TOZD Ločna. Tudi usposobljenost proizvajalcev je bila na nizki ravni, toda volja in hojenje šivilj, da preprečijo najhujše, pa tako močna, da od prvega dne ni nobena naloga pretežka.

Danes je v podjetju kakih 100 strokovnjakov s srednjo, višjo in visoko šolo, ekonomistov, finančnikov, pravnikov, sociologov, organizatorjev itd. Čeprav vsa mesta še niso zasedena z ustreznimi kadri, so te sile po številu in znanju ter organiziranosti tako močne, da lahko poženejo kolo razvoja tovarne še hitreje naprej. Prav tako je usposobljenost proizvajalcev taka, da se lahko hitro prilagodijo novim tehnološkim zahtevam.

Tretja značilnost je samoupravna in poslovna organiziranost podjetja.

Že zaradi slabega ekonomskega položaja in zaradi menjave treh direktorjev v nekaj letih so bile subjektivne sile v tovarni nepovezane in skregane. Ni bilo pobud za organizirano akcijo, ki bi delavkam ponudila koncept sanacije. Zaradi nizke stopnje strokovne in politične zrelosti so iskali pomoč od zunaj, ki je še bolj razvodenila akcijsko sposobnost notranjih sil.

Položaj pri dobaviteljih in kupcih je bil ob visokih zalogah nekurantnih izdelkov naravnost zastrašujoč. Kupci so bili v veliki meri grosisti, ki so prav v teh letih doživljali eno najtežjih kriz.

Čeprav je imela zlasti razširitev proizvodnega sortimana na vrhna oblačila in pripojitev tip-topa Ljubljana in Roga Novo mesto v letu 1975 ter del Krimovih delavcev v letošnjem letu svoj vpliv, je danes samoupravna organiziranost v smislu zakona o združenem delu tako očitno razvita in odločujoča, da se s stanjem pred petnajstimi leti sploh ne more primerjati. Tudi poslovna organiziranost znotraj posameznih tovarn in zunaj njih, priča, da Labod s pospešenimi koraki obvladuje razvojne naloge.

VPRAŠANJE: Kaj ste si zadali za prvo nalogo, ko ste pred petnajstimi leti prevzeli krmilo podjetja?

ODGOVOR: Povezati in organizirati notranje sile za skupno akcijo sanacije pod geslom: „Slehernega delavca bomo ocenjevali le po delu in prispevku k sanaciji ter po njegovi aktivnosti v samoupravi in po tovariškem odnosu. To mesto bo tudi njegova pravica do tistega, kar bomo skupaj ustvarili.“

VPRAŠANJE: In katero nalogo ste si zastavili sedaj?

ODGOVOR: Prav isto, samo s to razliko, da je takrat šlo za sanacijo podjetja, danes pa imam v mislih naloge, ki smo si jih zadali, ko smo sprejeli zakon o združenem delu.

VPRAŠANJE: Katere akcije štejete za prelomnice v dosedanjem razvoju?

ODGOVOR: Teh je več, saj je bilo obdobje zadnjih petnajstih let izredno dinamično in po zahtevnosti nalog, obsegu, in odgovornosti izredno pestro. Naj navedem le nekatere:

- odločujoča prelomnica je bila 1962, ko so šivilje zavrnile predvideno likvidacijo in raje sprejele težko breme sanacije;
- bitka za novo tovarno v Novem mestu in ustanovitev obrata V Krškem l. 1965. Sprejeli smo geslo: „Hočemo postati najboljši proizvajalci doseči moramo najvišje osebnih dohodke med konfekcionarji!“
- združitev obrata Kostanjevica in Krško leta 1969 ter akcija v letih 1969-1974, ko smo se pod geslom: „Iz najboljših proizvajalcev hočemo postati najboljši samoupravljalci“ pripravljali na 50-letnico obstoja tovarne;
- priključitev tovarne Delta Ptuj leta 1973, ko smo postali najmočnejši proizvajalec moških srajc v Jugoslaviji in z delitvijo dela dosegli znatno povečanje produktivnosti in ekonomičnosti;
- pripojitev Tip-topa Ljubljana in Roga Novo mesto v letu 1975 in razširitev proizvodnega programa še na vrhna oblačila, kar je prispevalo k popolnosti ponudbe in položaja Laboda na trgu;
- ustanovitev TOZD Commerce v letu 1977 in predvidena notranja delitev, povezanost in osamosvojitvev TOZD na osnovi zakona o združenem delu;

VPRAŠANJE: Ali menite, da je s tem zaključen krog integracij, in kakšni so vaši pogledi za naprej?

ODGOVOR: Moram priznati, da me je pri integraciji Delte Ptuj navdihovalo prepričanje o povečani moči podjetja, saj smo tako postali pomembna sila doma in v svetu.

Pri integraciji TIP-TOPA Ljubljana in Roga Novo mesto in deloma Krima Ljubljana je prevladoval splošni družbeni interes in zlasti odnos do socialne varnosti ogroženih delavcev.

Menim, da nam niso več potrebne fizične integracije, saj z 2.000 delovnimi mesti spadamo že med velika podjetja konfekcije pri nas in v svetu.

Potrebna pa bo večja povezanost s proizvajalci surovin in s trgovino. Pa tudi povezava in sodelovanje finalistov, kot npr. konzorcij CML Ljubljana in YUKEN v Keniji itd. so oblike, ki lahko prispevajo k uspešnemu poslovanju v bodoče.

VPRAŠANJE: Česa se najraje spominjate iz prehojene poti v Labodu?

ODGOVOR: Prvega praznovanja praznika podjetja, 8. marca, v menzi v Novem mestu. Zaupnice in podpore ter iskrenosti šivilj iz obrata Kostanjevica ob združitvi z obratom v Krškem. Velike harmonije in prizadevnosti med vsemi zaposlenimi, ko smo izvajali sanacijo in razvijali tovarno. Uspešne proslave 50-letnice tovarne.

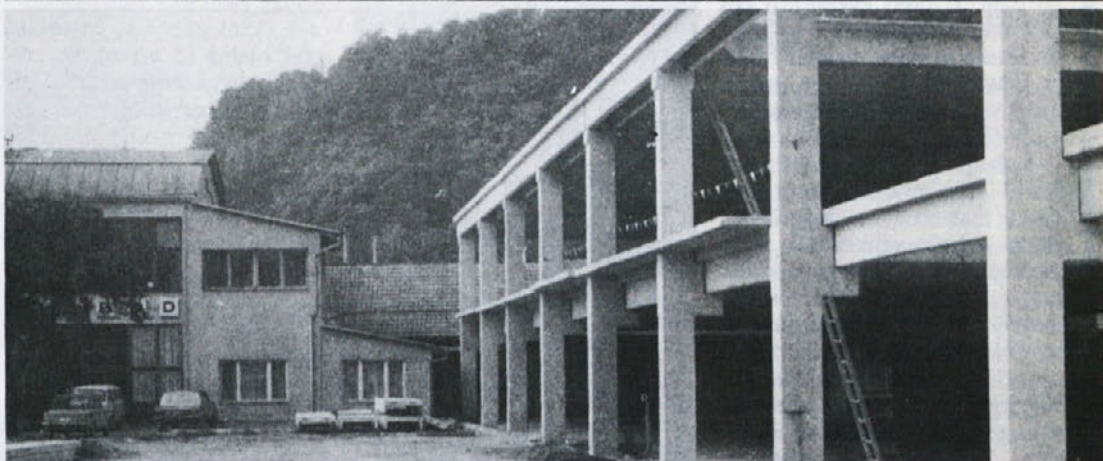
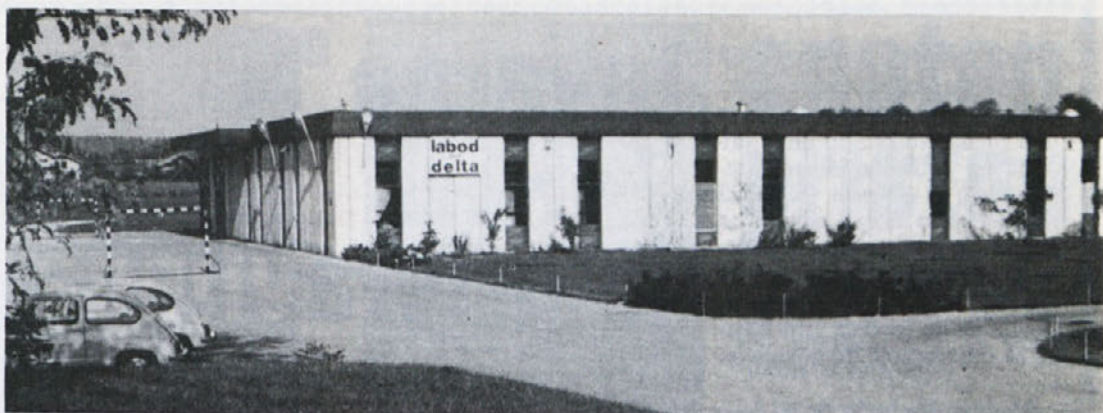
VPRAŠANJE: Kaj bi še radi sporočili delavcem ob nastopajočem letu 1978?

ODGOVOR: Prav bi bilo, da napravimo resnično inventuro stanja in odnosov v tovarni, pa bomo ugotovili, da taki napori kot smo jih morali nositi v preteklem obdobju, niso več potrebni.

Pri tem bomo tudi ugotovili, da lahko za najmanj 10 do 15 % povečamo svoj življenjski standard, če izkoristimo notranje rezerve v organizaciji, tehnologiji in osebni zavzetosti pri delu. To pa je tudi moja prva želja in cilj v naslednji mandatni dobi; dosegli ga bomo, če bomo kot resnični samoupravljalci združili svoje sile.

Zahvaljujem se za dosedanje zaupanje, sodelovanje in podporo ter želim vsem v podjetju in upokojencem ter vašim družinskim članom **SREČNO IN USPEŠNO NOVO LETO 1978!**

Tovarišu Zdravku Petanu se za intervju zahvaljujemo z željo, da bi se mu v naslednji mandatni dobi uresničili vsi programi, ki si jih je zastavil.

Ekipa Jugoslovancev v Keniji je popolna, kakor tudi kenijski tehniki. Reči moramo, da so naši predstavniki zelo hitro privadili na podnebje in začeli redno delo v tovarni. Kenijski tehniki pa so morali začasno na dopust, ker še ni bilo električnega priključka. Tudi montaža šivalnih strojev gre h koncu. Upam, da bo tovarna pripravljena za obratovanje do novega leta.

Medtem ko bodo vse to delali, bo poskusno že delal trak za proizvodnjo moških srajc. Na priučevanju je 21 delavcev, testirajo tudi drugo skupino. Skupaj bodo sprejeli 32 delavcev in tako bo trak za srajce poln in bodo začeli s proizvodnjo proizvodnjo v šivalnici.

Za likanje bodo izbrali delavce iz druge skupine kandidatov. Na domačem tržišču imajo že nabavljeno blago za 2.800 srajc. To bi bile srajce TIP-TON. Blago sicer ni tako kvalitetno kot pri nas, je mešanica bombaža. Kvaliteta je slaba, vendar nočejo slišati nobene kritike, čeravno je dobromamerna in v njihovo korist.

Sedanji direktor tovariš Kraut išče uvozne licence za uvoz materiala iz Jugoslavije. Za to je treba veliko časa, saj je uvoz prepovedan in je za vsako blago potrebno dobiti uvozno dovoljenje. Domačo industrijo so zaščitili tako, da le težko opravičijo uvoz. Prošnjo za dovoljenje uvoza namreč obravnavajo predstavniki tekstilnih tovarn. Dokažemo jim lahko le to, da je naše blago boljše in cenejše. Težko pa je ovreči njihove trditve, češ da je za njihove razmere zelo dobra njihova kvaliteta in tovarne, ki so jih zgradili, morajo delati. Vse to je zelo zamotano in težko. Vendar, kot trdi tovariš Kraut, uspevamo.

23. oktobra 1977 sta obiskala našo tovarno tudi tovariša ŽIKA RADOJLOVIČ, ambasador v Keniji, in prvi sekretar ambasade ŽIKA JOVANOVIČ. Za vse, ki delamo tu, je bil ta obisk pravo presenečenje, seveda pa tudi velika radost in ponos. Prav tako je tovarno obiskal celotni upravi odbor ICDC. Bili so zelo navdušeni nad vsem, kar so videli, čeravno smo se bali, kako bomo morali delati ter koliko trda bomo morali vložiti, da bodo naši izdelki res kvalitetni, kot to vedno podujamo.

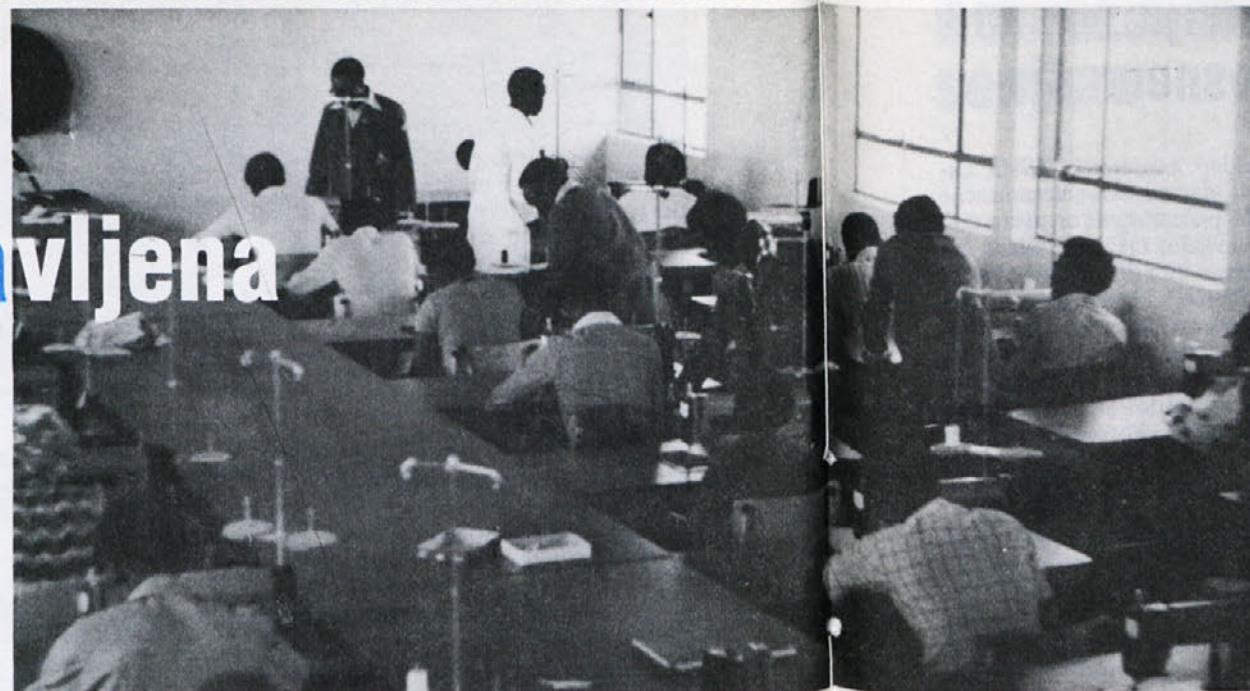
JOŽE ŽABČIČ

Pripis

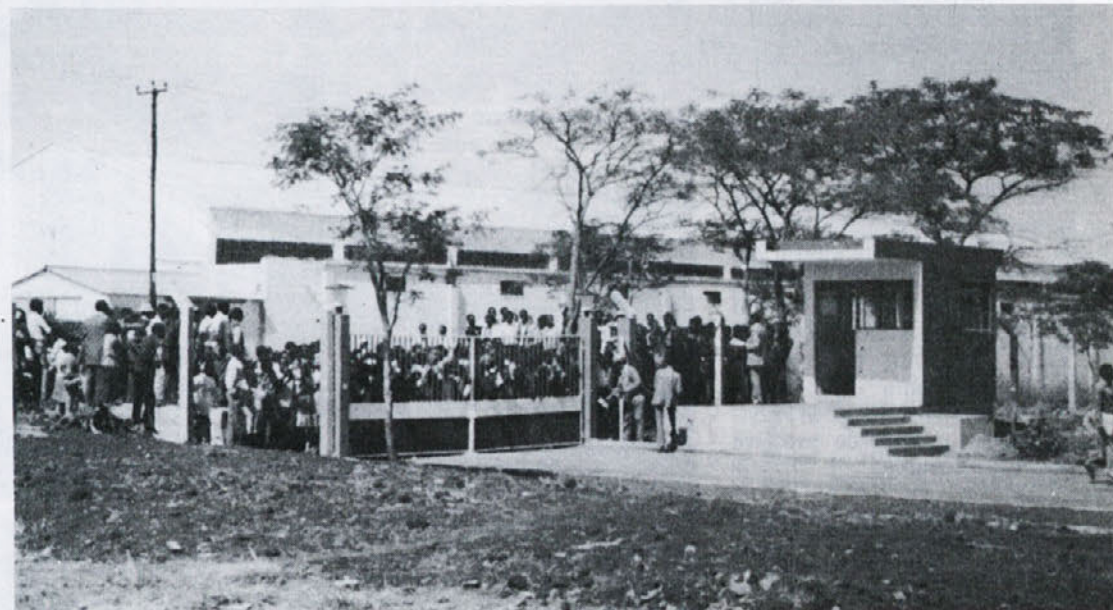
Tovarišu Žabčiču se uredništvo najlepše zahvaljuje za ta zapis, bralcem pa sporočamo, da bomo v naslednji številki objavili še ostali del poročila.

UREDNIŠTVO

tovarna YUKEN je pripravljena

Center za priučevanje delavcev je začel delati. Pridobiti pa si bo potrebno delovne navade in seveda znanje.

Delavci pred vhodom čakajo na službo.

Še včeraj samo mati in gospodinja, danes pa tudi že te ženske premišlujejo, kako bi se vključile v sodobni utrip življenja.

Spoznavanje z življenjem in navadami je tudi del prilagajanja naših sodelavcev.

dogovarjamo se o redu

Samoupravni sporazumi o merilih za razporejanje dohodkov in delitvi sredstev za osebne dohodke so v letu 1976 pripomogli k večjemu redu na tem področju.

Temeljna naloga sindikatov je, da s politično akcijo dosežejo, da se v razreševanje problemov s tega področja vključujejo vsi podpisniki sporazumov ter da tudi ukrepajo, seveda vsak na svojem področju. Sedanje ocene, čeprav oblikovane po istih podatkih, se namreč med seboj močno razlikujejo, odvisno od tega, ali jih po svoji metodologiji izdela SDK, svoji razlagi skupne komisije podpisnikov itd. Problem je namreč aktualen tudi letos in bo v prihodnje prav tako. Celovito rešitev bo prinesel šele novi zakon o celotnem prihodku OZD. Nikakor pa to ne bi smelo biti opravičilo, da se ne bi hitro dogovorili o enotni metodologiji ocenjevanja vsaj v tistih osnovnih elementih, ki so znani že zdaj. KAKO V PREHODNEM OBDOBJU?

Letošnje in prihodnje leto je obdobje priprav na uresničevanje zakona o združenem delu. V javni razpravi so že teze o najpomembnejših vprašanjih s tega področja. Oblikovana so že prva stališča o urejanju teh vprašanj v prehodnem obdobju in tudi v zvezi s sindikalno listo za leto 1978.

V letu 1978 naj bi sedanji samoupravni sporazumi imeli predvsem primerjalno vlogo oziroma funkcijo. Udeleženci bi se z njimi dogovorili predvsem o merilih za ocenjevanje uspešnosti poslovanja ter o različnih standardih, ki bi delavcem v TOZD pomenili merilo pri določanju vsebine samoupravnih sporazumov o pridobivanju in razporejanju dohodka in čistega dohodka z udeleženci, s kate-

V torek, 6. decembra, so se v Ločni zbrali člani odbora za LO in DS, člani štaba CZ, udeleženci vaje „Gorjanci 77“ ter predsedniki delavskih svetov TOZD Ločne in TOZD Commerce.

Ocenili so izvajanje priprav I. stopnje pripravljenosti v skladu vodstvene štabne vaje Gorjanci 77 in sprejeli program varnostne vzgoje.

Obravnavali so obveznosti delovne organizacije Labod na osnovi občinskega odloka o zakloniščih ter se dogovorili, kako bodo proslavili dan JLA in sprejeli skupino oficirjev iz komande garnizije Novo mesto.

22. decembra 1941 so borci prvega in drugega črnogorskega, tretjega kragujevskega, četrtega kraljevskega in petega šumadijskega bataljona v mestecu Rudo ustanovili prvo regularno enoto jugoslovanske revolucionarne armade — prvo proletarsko brigado. Prva proletarska je bila začetak.

Morda se komu zdi to nasvetovanje odveč, a ni. Pomislite samo, kaj vse je treba storiti, da zapleniš sovražniku eno samo puško, pet nabojev!

zagotovilo svobode

Ni je na svetu armade, ki bi imela bolj častne in svetle tradicije, kot Jugoslovanska ljudska armada. Ko je kazalo, da se bo svet pogreznil v barbarstvo in mračnjava, je neko svobode željno ljudstvo ustanovilo vojaške enote, ki so iztrgale sovražniku prve kvadratne kilometre svobodnega ozemlja. Prva osvobodjena ozemlja v Evropi so bila v Jugoslaviji.

Naša domovina je osvobodila armada njenega ljudstva, nikogar ni bilo treba klicati na pomoč. Armada in ljudstvo sta bila eno. Tako je danes, ko je ljudska armada ena najbolje opremljenih in izurjenih armad na svetu. Predvsem pa je to armada, ki ve koga in kaj bo branila, če bo potrebno. Ni večjega in močnejšega zagotovila nepremagljivosti in svobode.

rimi so dohodkovno povezani. Oblikovanje takšne vsebine sporazumov je seveda proces, ki se bo v prihodnjem letu šele začel. KAJ S SINDIKALNO LISTO?

Glede na to, da po zakonu o združenem delu delavci odločajo o razporejanju vsega ustvarjenega dohodka, sindikalna lista v sedanji obliki postaja nekakšen tujek. Na to so slovenski sindikati opozorili že lani, ko so predlagali, naj bi mnoga vprašanja, zlasti pa materialne izdatke, ki jih opredeljuje sindikalna lista, uredili s posebnimi predpisi. To še ni bilo storjeno. Zato je predsedstvo RS ZSS na zadnji seji ponovilo to zahtevo. Dokler pa to ne bo urejeno, bo sindikalna lista ostala takšna, kot je, torej tudi z vsemi določili o dnevnicah, kilometrinah, terenskih dodatkih in podobnem. To je nujno, saj bi se v pomanjkanju drugih predpisov ali dogovorov lahko obnovilo stanje, kakršno je bilo pred sprejemom prve sindikalne liste. Značilnost tega stanja lahko označimo z eno samo besedo: nered.

enoten pristop

Politični aktiv delovne organizacije se je sestal 2. decembra. Na dnevnem redu so bila pomembna vprašanja:

- razprava o osnovnih izhodiščih za samoupravne akte
- razprava o poizkusni izvedbi analitične ocene delovnih nalog in ugotavljanja uspešnosti dela z osnutkom meril za delitev osebnih dohodkov
- razprava o smernicah za sestavo planov TOZD in delovne organizacije za leto 1978
- informiranje o samoupravnem sporazumu zdravstvene skupnosti.

Po daljši razpravi je politični aktiv sprejel naslednje sklepe in stališča:

Izhodišča in osnove za samoupravne sporazume je potrebno posredovati slehernemu delavcu. To gradivo naj bo predmet razprave delavcev vseh temeljnih organizacij v mesecu decembru. Referendumi naj bodo 26. decembra 1977. Tu bi se izjavljali o samoupravnem sporazumu o združitvi TOZD v delovno organizacijo Labod ter o samoupravnem sporazumu o skupnih osnovah za delitev čistega dohodka, osebnih dohodkov ter sredstev skupne porabe.

V ponedeljek, 5. decembra, se je sestal skupni delavski svet Delegati so zelo zavzeto razpravljali o:

- osnovnih izhodiščih za urejanje dohodkovnih odnosov v DO Labod
- o določitvi predloga smernic plana OZD Labod za leto 1978
- o predlogu za razmejitev dela in odgovornosti med delovno skupnostjo skupnih služb in TOZD Commerce
- o določitvi kriterijev in meril za samoupravne sporazume o dolgoročnem poslovnem sodelovanju in združevanju dela in sredstev med proizvodnjo in trgovino ter določili pooblaščenih podpisnikov.

LE TOZD TIP-TOP IZPOLNIL SKLEP KONFERENCE ZSM

Najboljše ocenjeni mladi proizvajalci v OO ZSM v Ljubljani.

MAČEK Anica	142 točk
JENKO Andreja	138 točk
FLORJANC Jože	105 točk
TRENDOV Vasko	92 točk
KOS Angelca	77 točk

tip – topovi krimovci

Po stečajnem postopku delovne organizacije „Krim“ v Ljubljani smo se delavci znašli pred velikim problemom. Kam sedaj? Kdo nam bo dal delo, socialno varnost? Kdo bo naš novi sodelavec?

S temi vprašanji so se ukvarjali tudi sindikalna organizacija, republiški sindikalni svet, družbenopolitični dejavniki v občini Ljubljana center. Po mnogih variantah in dilemah so našli za nas ljubljanske delavce tri delovne organizacije, ki so nas bile pripravljene prevzeti: PLETENINA, ANGORA IN LABOD, TOZD Tip-Top.

Veliko so nas pregovarjali, vendar je bila odločitev težka. Tako nas je v začetku septembra prikorakalo v LABOD 36 delavk.

Prišla nas je popolna brigada za šivanje ženskih oblek. Ob prihodu smo dobile zagotovilo glavnega direktorja Zdravka Petana, da nam nudijo socialno varnost ter da bomo delale tako kot v Krimu. To je „S“ model za isto firmo. Bile smo nadvse zadovoljne, da lahko v novi delovni organizaciji nadaljujemo delo z istimi stroji. Vendar ko je glavni direktor napovedal, da se bodo Krimove norme spremenile, smo le zaslutile, da ne bo šlo vse tako lahko. Napoved se je tudi kaj hitro uresničila.

Z istimi stroji, z isto tehnologijo, le z novim parnim medfaznim likanjem v traku so se norme dvignile za 15 %. Nizka osnova, 15 % višja norma sta brigado zelo razočarali. Delavke obupujejo. S tem problemom se bore še danes, po treh mesecih dela.

Brigada je pripravljena doseči večjo produktivnost z večjim trudom, kakor tudi dobro kvaliteto. Upa pa tudi, da se bodo v letu 1978 povečali osebni dohodki, kar bi pozitivno vplivalo na produktivnost dela posameznika in brigade.

BRIGADIRKA
IVANKA PIŠKUR

ZAHVALA

Tovarišica Slavka Šušteršič se vsem delavkam likalnice TOZD Ločne zahvaljuje za darilo, ki ga je dobila ob odhodu iz kolektiva.

Kolektivno želi mnogo uspehov pri delu.

Razumljivo je, da na začetku vsakega novega leta nehoti premišljujemo o tem, kaj smo storili v minulih dvanajstih mesecih in kaj vse smo imeli v načrtu pa smo iz tega ali onega vzroka preložili na poznejši čas. Premišljujemo o marsičem, med drugim tudi o tem, kaj smo napravili za delovnega človeka, za lepše in prijetnejše življenje nas vseh.

še ne dovolj

In ko se oziramo na prehojeno pot, ko kujemo načrte za jutrišnji dan, razmišljamo tudi o tem, kaj smo storili tudi za to, da bo imel človek več in boljše možnosti za izkoriščanje svojega prostega časa. Vse pogostejše namreč zatrujemo, da smo „dolžni biti zdravi“. Za svoje zdravje pa moramo skrbeti, zanje moramo nekaj storiti, saj ne gre za nekaj takega, kar nam je dano samo po sebi.

Ob tem bi lahko trdili, da smo v letošnjem letu zane-marjali vprašanje rekreacije zaposlenih. Rednih športnih srečanj v okviru delovne organizacije se udeležuje iz leta v leto manj ljudi, kar ne govori v pri temu, da so naporu sindikatov na tem področju veliki. Razumljivo, da ob vsem tem ugotavljamo še druge slabosti. Na najrazličnejša športna srečanja hodi vedno ista peščica ljudi, za katero se skriva množica delavk, ki jo povezujejo s športom le časopisi in televizijski ekrani. Vsekakor je sindikat doslej premalo prispeval k razvoju netekmovalnih oblik aktivnega razvedrila, saj vemo, da je med nami mnogo takih, ki niso najbolj navdušeni nad merjenjem moči in najrazličnejših telesnih spretnosti.

Za vse te ljudi, za katere bi lahko dejali, da so v večini, smo deslej storili premalo. Nismo jim ponudili dovolj, čeprav imamo ravno na tem področju obliko mož-

nosti in najrazličnejših dejavnosti. Pomislimo le na aktivnosti, kot so denimo hoja, plavanje, kolesarjenje, smučanje, planinarjenje, obiskovanje trim stez itd., itd. Vsekakor je teh, tako imenovanih netekmovalnih oblik rekreacije veliko. Nanje pa pogosto pozabljamo, čeprav so v večini primerov cenejše od klasičnih športnih srečanj.

Da bomo kar se da konkretni: v temeljnih organizacijah, kjer je še včeraj bila tekmovalna vna na višku, sedaj spe in čakajo morebitnih občinskih sindikalnih iger. Le ob taki priliki se zberejo strelci, rokometaši ali kegljači in zastopajo barve svoje temeljne organizacije. Tako se dogaja v Libni, Delti in Ločni. Le gasilske enote so bolj delovne. Te delujejo v okviru prostovoljnih gasilskih društev, zato se skozi vse leto marljivo sestajajo. V Delti so častna izjema še strelci. Potem pa lahko zaključimo.

Morda je prav, da se ob tej priliki vprašamo, zakaj tako. Kje so rokometašice, ki so na lanskem „labodijadi“ pokazale toliko pripravljenosti in borbenosti? Ali ni škoda, da ostajajo igrišča prazna in dosedaj vloženi trud zaman? Morda bi bilo dobro, če bi še kakšna temeljna organizacija posnemala delovno skupnost skupnih služb in začela akcijo korektivne telovadbe. Zadnje čase ugotavljamo vse več okvar na hrbtenici. Zato bo ura razgibalnih vaj pod strokovnim vodstvom vsake-mu dobrodošla. Omogočili smo, da se bo ob delu usposobil za rekreatorja v združenem delu tovariš Bojan Jerančič, zato bo njegova prva naloga, da bo mislil na mikavnejše oblike dela, na uspešnejše metode vključevanja vseh zaposlenih, tudi žensk, v vrste športnikov. Dobro počutje, razpoloženje in zdravje je stvar nas vseh.

akcija, vredna posnemanja

Sklep konference ZSMS Labod, da osnovne organizacije ZSM po temeljnih organizacijah ugotavljajo, zakaj vse mlade delavke ne dosegajo 100 % norme, se v temeljni organizaciji Ločna v Novem mestu že uresničuje.

V novembru so sklicali posvet z delavkami, ki v letošnjem letu niso dosegle zelene produktivnosti. Posveta so se udeležili preko 30 mladink, vodja proizvodnje, v. d. direktorja in vodja socialno kadrovske službe. Vodil ga je novi predsednik osnovne organizacije ZSM temeljne organizacije Ločna Miran Štih.

V sproščenem razgovoru, ki je trajal skoraj dve uri, so problematiko doseganja norme osvetlili z vseh zornih kotov. Ugotovljeno je bilo, da tudi organizacija dela v proizvodnji večkrat zataji. Odnos starejših izkušenih delavk do mladih ni najboljši. Vsekakor pa tudi mladi niso dali vsega od sebe.

Dogovorili so se, da se bodo vsak mesec srečali, dokler ne bo skupina dosegla povprečno 100 % produktivnosti. Organizatorji proizvodnje so obljubili, da bodo pomanjkljivosti v proizvodnji čimprej odpravili.

Na ponovnem sestanku po enem mesecu se že ugotovili, da je nad 70 % skupine izboljšalo svojo normo. Ena mladinka pa je dosegla kar 117 %. Akcija je v tako kratkem času že rodila uspehe. Zato ni odveč, če ponovno pohvalimo organizacijo ZSM, da se je lotila problematike produktivnosti na tak način.

25. novembra so v TOZD Delta imeli posvetovanje o „Smereh razvoja političnega sistema socialističnega samoupravljanja“.

Pred koncem koledarskega leta pripravljajo zaključno razpravo. Beseda bo tekla o vprašanjih:

- dosedanje obnašanje in delovanje vsakega posameznika kot subjekta v zaokroženi celoti,
- minulo delo: čigavo delo – čigav sad
- vloga administrativnih posegov: če ne sporazum – zakon, zakaj?
- zakaj se mladinska organizacija ne pojavlja kot subjektivni faktor
- kaj je tehnokratizem, kdo so birokrati, etatisti, kaj je kritika in kaj samokritika
- osebna in skupna odgovornost, vloga družbene zaščite

izobraževalni seminar

Tridnevni izobraževalni seminar za predsednike oziroma namestnike OO ZSMS, ki ga je organizirala OK ZSMS Novo mesto in KMD pri OK ZSMS Novo mesto v dneh od 18. do 20. novembra v Poreču, sta se udeležila tudi predstavnika OO ZSMS v Labodu Miran Štih iz TOZD Ločna in Sonja Klemenčič iz DSSS.

Namen seminarja je bil obogatiti znanje mladih na vseh področjih njihovega delovanja, temeljitejše spoznavanje problemov ter informiranje samoupravljalcev, omogočiti uspešnejše realiziranje programov. S tem seminarjem so želeli doseči, da postanejo vprašanja o razvoju delegatskega sistema, uresničevanja samoupravnih pravic delavcev sestavni del programov OO ZSM v TO-.

Teme seminarja so bile zelo obširne. Dokaz je naslednji program seminarja.

Prvi dan, ki se je začel ob 20. uri, smo izvolili organe seminarja, kot so: svet šole, sekretariat ZK, komisijo za COP in sprejeli program.

V soboto pa smo obravnavali samoupravna organizacija združenega dela (ZZD); oblike združevanja dela in sredstev (TOZD, delovna organizacija); sindikati, najširša politična organizacija delavcev v boju za samoupravni položaj delavca: uvod Kardeljeve knjige „Smeri razvoja političnega sistema socialističnega samoupravljanja“; vlogo organiziranih socialističnih subjektivnih sil v vašem političnem sistemu; Delegatski sistem in delegatske odnose.

Ta dan smo največ pozornosti posvetili organiziranosti in delovanju sindikatov. Predsednik ZSS Novo mesto tov. Franci Borsan je podal zgodovino sindikatov. Posebno naju je pritegnilo tisto področje, v katerem smo spoznali zelo pomembno vlogo sindikata danes.

Knjigo Edvarda Kardelja „Smeri razvoja političnega sistema socialističnega samoupravljanja“ nam je predstavil predsednik OK SZDL tov. Uroš Dular. Podrobno smo se seznanili z vsebino in pomenom te knjige. Predavatelji so nam predstavili tudi gospodarski razvoj občine Novo mesto. Seznanili smo se s podatki o mestu občina Novo mesto med 60 slovenskimi občinami

V nedeljskem programu seminarja nas je predsednik OK ZSMS Bojan Fink seznanil z metodo družbeno-političnega dela; pripravi in vodenjem sestankov; aktualnimi nalogami ZSMS v pripravi na X. kongres ZSMS; z organiziranostjo občinske organizacije ZSMS Novo mesto; programom dela; vlogo in funkcijo člana ZSM; družbeno-političnim izobraževanjem.

Tridnevni izobraževalni seminar smo zaključili 20. 11. ob 13. uri. Naj na koncu povem še to, da bova znanje, ki sva si ga pridobila, uporabljala pri našem nadaljnjem delu v OO. Kljub temu da seminar ni zajel vseh problemov, s katerimi se srečujemo mladi v TOZD, smo pridobili mnogo izkušenj in spoznanj, ki jih bomo v našem delu v OO s pridom uporabljali.

O učinkovitosti takšnega izobraževanja se bomo lahko prepričali šele kasneje, ko se bodo naše izkušnje odrazile v delu osnovnih organizacij.

delo kluba

S samoupravnim sporazumom o ustanovitvi in delovanju kluba samoupravljalcev občine Novo mesto smo se dogovorili o programu dela in načinu financiranja.

Ob ustanovitvi kluba samoupravljalcev smo dejali, da bodo imeli v klubu glavno besedo delavci, člani delegacij i člani samoupravnih organov. Sprejeli smo program dela kluba, ki izhaja iz dejanskih potreb v novomeški občini. Na politično organiziran način smo hoteli omogočiti vsem delavcem, da uveljavijo in uresničijo svoje interese. Želeli smo, da s konkretno kritiko razmer v sleherni organizaciji ali kritično analizo naših skupnih vprašanj izkoristimo vse možnosti za izmenjavo izkušenj in praktičnih rešitev samoupravne preobrazbe v duhu zakona o združenem delu.

Ob zaključku leta se radi vprašamo: Kaj smo storili? Smo zadovoljni. Menim, da z letošnjim delom res nismo. Vendar pa si zaželim, da bo leto 1978 na tem področju uspešnejše in plodnejše.

sejem v frankfurtu

Zadnji teden v novembru sem si s komercialisti ogledala metražni sejem vzorcev v Frankfurtu.

In kaj napovedujejo znane firme za prihodnjo sezono?

Predvsem žamet, in to malo širši, za moške in ženske hlače, ženska krila s telovniki, plašče ter moške in ženske srajce. K žametu kombinirajo deftin, ki je po nekaj letih spet iskan. Vsi materiali so v pastelnih barvah; prevladujeta slonokoščena in barva rje. Poleg sodijo flanelaste srajce nekoliko širšega kroja s podaljšanimi rokavi in manjšimi ovratnikom. Ostali modni materiali so še moher, zelo mehko padajoči jersey, ki ga morda ravno zato moda predvideva za široko linijo; precej je tudi kara.

Krila so zopet nabrana ali nagubana. Gube niso zalikane. Nekoliko krajši so ženski blazerji. Predvsem se spet pojavljajo bluzoni s prešitimi šivi, narejeni iz mehkega moherja ali kara.

Moški sakoji so zelo spremeniili svoj videz. Rame so široke, tudi linija je širša, fazona ožja, suknjič tesnejši, hlače na gubice so čez zadnjico nekoliko preširoka, spodaj ozke z manšeto. Širina hlačnice od 25 do 27 cm.

Vsa ta nova moda zahteva nove mehke materiale. Nekaj jih bomo imeli v Labodovi kolekciji.

Linijo so spremenile tudi srajce in bluže. Materiali so: žamet, jersey, bombaž v panama vezavi, karo in zopet veliki vzorci s cvetličnimi motivi.

To je nekaj modnih drobtinic iz Frankfurta. JELKA

v pričakovanju novega leta!

V prejšnjih številkah sem vam prikazala modne tendence iz sejmov in naših kolekcij. Sedaj, ko nas samo še nekaj dni loči do Silvestrovega večera in bo marsikdo preživel ta večer med svojci ali prijatelji ob prijetnem domačem ognjišču, se bodo ženske vprašale: „Kaj obleči za to priložnost?“

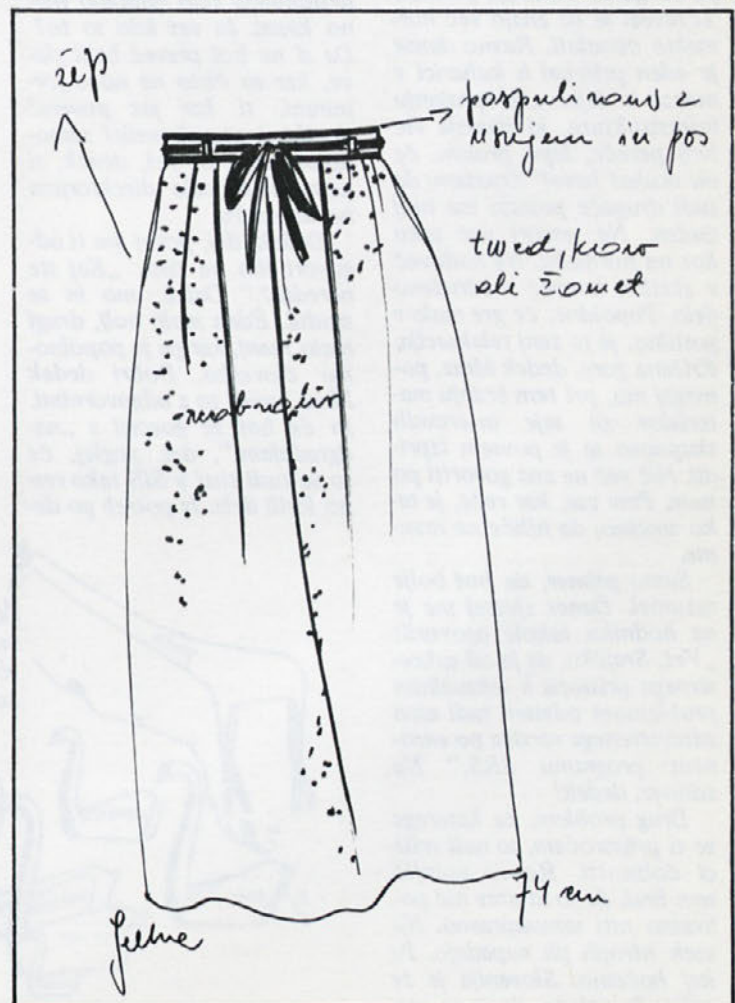
Svetujem dolgo krilo iz jerseyja, žameta ali pletenine, lahko tudi dolge hlače. Zgoraj bo puli ali bluza, ki naj bo prav tako iz žameta, jerseyja ali bombaža.

Tudi moški se bodo dobro počutili v žametnih hlačah in flanelasti srajci.

Vsa ta oblačila so Labodova in upam, da se boste v njih dobro počutili.

Srečno in uspeha polno novo leto želita delavcem Laboda

KREATORKI
JELKA IN PETRA

moje pismo dedku mrazu

Bliža se konec leta, čas inventur. Odprl sem predale pa so tako polni, da ne ve, kje naj začnem. Spomnil sem se na te, moj dobri stari dedek Mraz. Odločil sem se, da ti pišem. Toda kam? Na kateri naslov? Pišem ti kar na staroga, tistega pred sprejemom zakona o združenem delu. Upam, da te pismašča dobro pozna in ti bo pismo dostavil.

Zadnji čas je, da prideš med nas, saj so se nekateri vodje delegacij čisto izpridili. Ti ubogi reveži delajo od zore do zore. Med „sihtom“ za proizvodnjo, popoldne za delavsko samoupravo, vse, kar zadeva našo družbeno dejavnost v interesnih skupnostih, pa berejo in študirajo ponoči. Ti reveži se ne znajo več normalno obnašati. Ravno danes je eden pritekel h kuharici v menzo in dejal: „Po vprašanju infrastrukture, ki postaja vse bolj pereče, lepo prosim, če mi skuhaš kavo!“ Opažam, da tudi drugače postaja vse bolj čuden. Ne govori več tako kot mi normalni. Ne hodi več v službo, temveč v združeno delo. Popoldne, če gre malo v gostilno, je to zanj relaksacija. Križana gora, dedek Mraz, pomagaj mu, pri tem branju materialov za seje interesnih skupnosti se je povsem izpridil. Nič več ne zna govoriti po naše. Prav vse, kar reče, je tako smešno, da nihče ne razume.

Samo primer, da boš bolje razumel. Danes zjutraj me je na hodniku takole ogovoril: „Veš, Srajkčko, da je od sukcesivnega pristopa k seksualnim problemom odvisen tudi nivo zdravstvenega varstva po enotnem programu SRS.“ Na zdravje, dedek!

Drug problem, za katerega se ti priporočam, so naši vršilci dolžnosti. Ravno zadnjič sem bral, da to ni prav nič pohvalno niti samoupravno. Na vseh nivojih jih napadajo. Pa kaj hočemo, Slovenija je že taka, da zgleda, da je to moderno. Tako tudi Novomešča-

ni nismo hoteli zaostajati za republiškim povprečjem, imamo jih kar 25 – seveda če ta številka še drži. Pa saj to sploh ni važno. Držimo se republiškega povprečja! Ker pa imamo tudi mi „labodovci“ kar dva TOZDA v Novem mestu, imamo tudi dva v. d. direktorja. Razumljivo, kaj ne?

Dedek Mraz, bodi dober, ko si bil vedno doslej in najdi rešitev tudi za naš sindikat. Tudi tega se niso izognila določila zakona o združenem delu. Ti reveži, zgleda ga zadnje čase prav krvavo preizkušajo na svojih sindikalnih plečih. Sedaj ob koncu leta so se znašli, nič se ne lažem, prepričal sem se na lastno pest, sredi gore papirjev. Ti papirji so strogo uradni, z najrazličnejšimi podpisi in žigi. Papirji oziroma materiali so najrazličnejše dolžine, tako da bi jih lahko že kar vagali. Brez izjeme pa so vsi prav nesramno vsiljivi in naravnani na eno samo vprašanje: „Kaj ste naredili za uresničevanje zakona o združenem delu?“

Pa bi še vse bilo, če bi samo spraševali. Čisto na novo so se pojavila sedaj še pisma takih, ki ne sprašujejo, temveč kar naravnost, brez olepšav in vljudnostih fraz opozarjajo, grozijo s posameznimi členi zakona o združenem delu. Ti nesramneži celo navajajo višino kazni. In veš kdo so to? Da si ne boš preveč belil glave, ker so čisto na novo formirani, ti kar jaz povem: družbeni pravobranilci samoupravljanja. In veš, dedek, ti nesramneži celo direktorjem ne dajo miru.

Dedek, daj, povej jim ti odgovori jim na tisti: „Kaj ste naredili?“ Delali smo in se trudili. Eden malo bolj, drugi malo manj, kar pa je popolnoma človeško. Dobri dedek Mraz, uredi to z odgovornimi. In če boš že govoril z „nagradnjami“, daj, pogledj, če so se tudi tisti v SIS tako resno lotili dela. Iz potrebe po de-

narju bi si človek lahko ustvaril napačno sliko.

Gotovo si seznanjen, ljubi dedek, da nas je oplodil zakon o združenem delu in da smo že rodili novega „labodka“ – TOZD Commerce. Dedek Mraz, lepo te prosim, saj veš kako so takšni novorojenčki občutljivi, pomagaj nam zanj najti direktorja. Ta naj ima v sebi prav vse najboljše lastnosti – od komercialnih do samoupravljalških. Vem, vem, ne huđuj se, to so naše pobožne želje. Tudi z malo slabšim bomo zadovoljni. Le da nam bo odgovarjal. Zato pa bodi malo bolj radodaren in mu ob praznovanju novega leta podari ali pa vsaj posodi svojo čarobno palico, katero bodo tozduhi za plansko obdobje do leta 1980 prav gotovo potrebovali pri mesarskem klanju na jugoslovanskem tržišču.

Gotovo si že kaj hodil po Krškem. Tvojemu budnemu očesu prav gotovo ni ušel pogled na naš TOZD Libna. Ti se bodo na spomlad preselili v nove prostore. Ti imaš prav gotovo tam gori pri „božji komandi“ kakšne zveze. Daj, stopi v njihov vremenski TOZD in izposluj za TOZD Libno milost božjo. Naj jim prizanesejo z vremenskimi neprilikami na ravni strehi novega objekta. Kajti strašno me stiskis že sedaj pri srcu, če pomislim, kakšne težave so imeli in jih še imajo ostali TOZD s takimi strehami.

Ko boš že šaril tam gori in iskal milost božjo, stopi še, prosim, v oddelke oziroma TOZD za narodni prirastek. To naklonjenost rabimo za tozduhinje v TOZD Temenica. Zaproši jih, naj jim še naprej stoje tako ob strani pri programiranju porodniških dopustov, kot so jim doslej. V njihovem primeru je prav res najbolje uporabiti star pregovor: „Uzdaj se use i svoje kluse!“ kajti TOZD Temenica lahko računa le na lasten pri-

rastek, če se že v občini ne da dobiti delovne sile. Upam, da moja prošnja ni prezahtevna ter da bo uslišana.

Ko že teče beseda o pridobivanju delovne sile in s tem pridobivanju novih razsežnosti oziroma programskih možnosti, stopi, prosim, gori še v TOZD za plan in analize ter izposluj pri pristojnih, da TOZD Tip-Top pomagajo pri pridobivanju kadra s tem, da v Ljubljani likvidirajo, no lepše samoupravneje, da gre v stečaj še kakšno konfekcijsko podjetje ali manjša tovarna. Kajti menim, da se v tej temeljni organizaciji s porodniško ne bo dalo prav nič priti blizu.

Ko boš hodil gori po „tistem becirk“, stopi še v Ptuj. Poizkusi najti odgovornega in prepričaj družbenopolitične dejavnike te občine, naj končno nehaajo delati sramoto z najnižjo prispevno stopnjo iz bruto osebnih dohodkov. Naši TOZD Delta je že pošteno nerodno med ostalimi temeljnimi organizacijami. Izpadejo, kot da ne bi imeli za normalne prispevke.

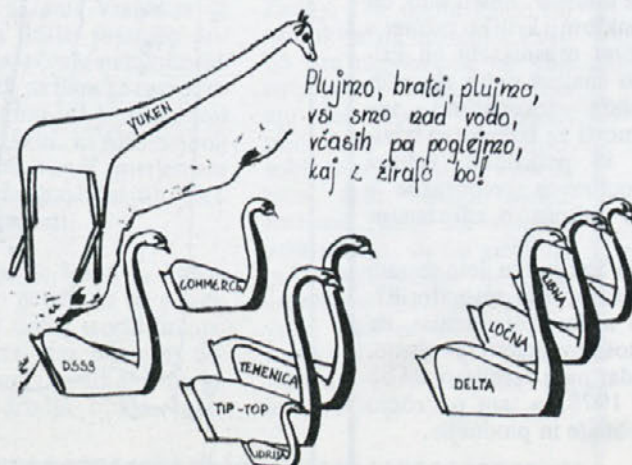
No, tudi na Ločno ne pozabi, ko boš šaril po Novem mestu. Vabim te, da prideš na prvo javno tribuno. Najbolj pa jim boš seveda ustregel, če malo pobrskas po starem arhivu in jim prebereš nekaj pravljič iz let 1960, 1961 in 1962.

Ko boš že hodil po Ločni, da ne bo zamere ne pozabi delovne skupnosti skupnih služb. Da ne boš imel problema pri izbiri darila, ti svetujem, da prineseš še eno računalniško garnituro sistema „peš“. Ta je edina, ki jim v vsej dosednji praksi še ni odpovedala. Da pa ne bo zamer, se oglašj tudi pri strokovni službi v delovni skupnosti skupnih služb. Tem ni treba nič nositi. Prosim te le, da jim pregledaš in sortiraš vse doslej napisane samoupravne akte. Reveži zaradi časovne stiske in preobremenjenosti sami ne morejo ugotoviti, če katerega niso napisali že dvakrat.

Dedek Mraz, nazadnje imam le še eno prošnjo – za našega glavnega direktorja. Tudi ta je v Ločni. Za tega pri „glavni božji komandi“ izprosi, naj mu vendar že prizanesejo z likvidacijami konfekcijskih tovarn. Ti pa mu pomagaj ojačati krmilo, saj bo revež v tem mandatnem obdobju potreboval zelo čvrstega, če bo hotel labodji konvoj uspešno usmerjati mimo vseh čeri.

Tebi in vsem tvojim tozduhom srečno in uspešno novo leto 1978 iz srca želi

TVOJ SRAJKČO

Popravek srajčkotove slike „Labod“ št. 11/76